

Vilken slags kompetens upplever sjukskötare att de behöver då de handleder studerande?

RESULTAT

Enligt resultaten består sjuksköternas kompetens av fem olika delområden. Vid handledning av studerande upplever sjuksköterna att de skall,

1) Kunna skapa ett interaktivt handledningsförhållande, i vilket ingår

- Skapandet av en trygg och tillåtande stämning för studerandens inläring.
- Ömsesidiga och uppskattande handledningssamtal som möjliggör reflektioner kring studerandens inläring och bygger upp handledningsförhållandet.

2) Kunna handleda målmedvetet, vilket betyder att

- Studerandens aktuella kompetens identifieras och individuella mål fastställs.
- Ansvar ges åt studeranden enligt hens förmågor.

3) Kunna stödja utveckling i yrkesrollen som sjukskötare, vilket betyder att

- Man stöder studerandes yrkesmässiga utveckling och fungerar som en förebild.
- Man stöder utvecklingen av studerandes kliniska kompetens i vårdarbetet.
- Man stöder studerande i att förstå det holistiska och beslutsfattandet i vårdarbetet.

4) Kunna stödja inlärningsprocessen, vilket betyder att

- Användning av olika undervisningsmetoder, möjliggörande av olika inläringssituationer genom att kombinera teori och praktik.
- Feedback ges situationsspecifikt, objektivt, ärligt, konstruktivt och i förhållande till målsättningarna.
- Kunna ta emot feedback om handledningen och yrkesverksamheten.
- Studerandens kompetens bedöms i mitten och slutet av praktiken i förhållande till de fastställda målsättningarna och i samarbete med andra yrkespersoner som stöder studerandens inläring.

5) Kunna utveckla sina egna handledningsegenskaper och samarbetsfärdigheter som innefattar

- Utveckling av personliga egenskaper såsom tålamod, flexibilitet, hänsynsfullhet, kompetens i vårdarbete och pedagogiska färdigheter.
- Intresse för studerande och handledning av studerande.
- Tidshantering och fördelning mellan vård av patienter och handledning av studerande.
- Samarbete med utbildningsorganisationernas representanter, kollegor och medlemmar i ett multiprofessionellt team.

SAMMANFATTNING

Sjukskötare upplever att de behöver omfattande kompetens då de handleder studerande under deras praktik. Kompetens behövs för att skapa ett interaktivt handledningsförhållande med studeranden, utvecklingen av handledarens handledningsegenskaper och samarbetet med olika instanser, för målmedveten handledning samt för att stödja sjukskötarens yrkesmässiga utveckling och inlärningsprocess. Planeringen av utbildningen av studerandehandledare förutsätter att dessa kompetensområden beaktas.

BAKGRUND

I sjukskötarutbildningen sker en betydande del av inläringen i klinisk praktik, där en sjukskötare är handledare.^{1,2} Handledarna har en betydande roll i utvecklingen av studerandes kompetens och professionalism samt studerandes inläring. Med hjälp av en lyckad studerandehandledning kan man påverka utvecklingen av studerandes kompetens samt bidra till en ökad patientsäkerhet och till att sjukskötare inte lämnar branschen.³ Studerandehandledare behöver omfattande kompetens då de handleder studerande. Sjukskötare bedömer att de kan stödja studerandes inlärningsprocess väl, men att de behöver kunskap i att fastställa kompetensmål för studerande samt motivation i att handleda studerande. Det förekommer även utmaningar vad gäller kännedom om organisationernas handledningspraxis och handledningsresurser.⁴ Dessutom anser handledarna att bedömningen av studerande är utmanande, även om det är en nödvändig del av sjukskötarstuderandes professionella utveckling.⁵

Vilken slags kompetens upplever sjukskötare att de behöver då de handleder studerande?

MATERIAL
OCH
METODER

Evidenstipset baserar sig på en högkvalitativ systematisk översikt och en metaaggregation som publicerades 2020, där syftet var att beskriva sjuksköternas upplevelser av sin kompetens i att handleda studerande. Översikten omfattade 21 studier där 294 sjukskötare deltog. Kvaliteten på de studier som inkluderades i översikten hade bedömts som huvudsakligen god av två självständiga bedömare. Översiktens metodologiska genomförande beskrivs närmare i den ursprungliga publikationen*. Kvaliteten på översikten bedömdes enligt JBI:s kriterier för bedömning av systematiska översikter**.

DEN URSPRUNGLIGA PUBLIKATIONEN

***Tuomikoski A-M, Ruotsalainen H, Mikkonen K, Kääriäinen M.** Nurses' experiences of their competence at mentoring nursing students during clinical practice: A systematic review of qualitative studies. *Nurse Education Today* 2020; 85: 1–15. (på engelska)
 ****Översikts kvalitet: Hög (11/11) JBI: [Checklist for Systematic Reviews and Research Syntheses](#).**

ANDRA ANDVÄNDA KÄLLOR

1. **European Council.** (2013, November 20) European Council Directive 2013/55/EU on the recognition of professional qualifications. *Official Journal of the European Union* (L354/132). Saatavilla internetissä <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32005L0036&from=FI> (på engelska)
2. **European Council. (1977, June 27). European Council Directive 77/453/EEC** concerning the coordination of provisions laid down by law, regulation or administrative action in respect of the activities of nurses responsible for general care [Internet]. Saatavilla internetissä: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005L0036&from=EN> (på engelska)
3. **Järvinen T, Eklöf N, Salminen L.** Factors related to nursing students' readiness to enter working life – A scoping literature review. *Nurse Education in Practice* 2018, 29, 191-199. (på engelska)
4. **Pramila-Savukoski S, Juntunen J, Tuomikoski A-M, Kääriäinen M, Tomietto M, Kaučič B, Filje B, Riklikiene O, Vizcaya-Moreno M, Perez-Cañaveras R, De Raeve P, Mikkonen K.** Mentors' self-assessed competence in mentoring nursing students in clinical practice: A systematic review of quantitative studies. *Journal of Clinical Nursing*. 2019 DOI: 10.1111/jocn.15127 (på engelska)
5. **Immonen K, Oikarainen A, Tomietto M, Kääriäinen M, Tuomikoski AM, Kaučič BM, Filje B, Riklikiene O, Vizcaya-moreno F, Perez-Cañaveras R, De Raeve P, Mikkonen K.** Assessment of nursing students' competence in clinical practice: a Systematic review of reviews. *International Journal of Nursing Studies* 2019, 100, 1-13. (på engelska)

ANVÄND-
BARHET
I FINLAND

Resultaten av översikten kan tillämpas inom den finländska och hälso- och sjukvården och vid utvecklingen av studerandehandledning. Genom att identifiera studerandehandledarnas kompetensområden kan kvaliteten på handledningen av studerande utvecklas i Finland. Evidenstipsets resultat kan utnyttjas vid planering av utbildning av studerandehandledare.

SAMMAN-
FATTNINGENS
SKRIBENTEN

Överlärare **Anna-Maria Tuomikoski**, HVD, Uleåborgs yrkeshögskola
 Universitetsforskare **Kristina Mikkonen**, HVD, docent, Uleåborgs universitet, Enheten för vårdvetenskap och förvaltningsvetenskap
 Överlärare **Heidi Ruotsalainen**, HVD, Uleåborgs yrkeshögskola
 Forskare **Jenni Konttila**, ssk, HVM, Hoitotyön tutkimussäätiö
 Professor **Maria Kääriäinen**, HVD, Uleåborgs universitet, Enheten för vårdvetenskap och förvaltningsvetenskap